

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Губка В.О., Головка М.Г., Гайдаржі Є.І., Охріменко Г.І., Вайло Ю.М. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ...</i>	48
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З. РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ У ПІДВИЩЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ</i>	48
<i>Корнєєва О.М. ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ</i>	50
<i>Куліченко А.К., Чугін С.В. COIL ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ...</i>	51
<i>Kucher T.V. GROUP DISCUSSION IN A SMALL SETTING AS PART OF THE TEAM-BASED LEARNING STRATEGY: A POTENTIAL METHOD FOR DISTANCE LEARNING IN PHARMACOLOGY</i>	53
<i>Левчук-Воронцова Т.О., Михайлюк Є.О. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ У ВИКЛАДАННІ ПЕДІАТРІЇ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ</i>	56
<i>Марушко Ю.В., Бовкун О.А., Дмитришин О.А., Хомич О.В. ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ</i>	57
<i>Марушко Ю.В., Дмитришин Б.Я., Єсипова С.І., Бовкун О.А., Дмитришин О.А. АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ mhGAR У НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ -ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ</i>	59
<i>Мельнікова О.З., Іванченко О.З. ВИКОРИСТАННЯ БІОФІЗИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТНИХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ</i>	61
<i>Мікаєлян Г.Р. СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ДИСТАНЦІЙНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ГРАФІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ</i>	62
<i>Онїщенко Т.Є., Корнієнко О.О., Рябоконт О.В. ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗВО</i>	63
<i>Рижов О.А. КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	65
<i>Самойленко О.В. СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ</i>	66
<i>Ureczky, E. EXPERIENCES WITH TEACHING MEDICAL ANTHROPOLOGY TO AN INTERNATIONAL GROUP OF MEDICAL STUDENTS IN HUNGARY</i>	68

СЕКЦІЯ 3. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ (ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ)

<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ</i>	69
<i>Котелевець В.В. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ</i>	71
<i>Котлова Ю.В., Великанова Т.В. ЛІКАРСЬКА ПОМИЛКА ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ФЕНОМЕН</i>	73
<i>Oliynik A., Solianenko O. FEATURES OF PHYSICIAN - PATIENT COMMUNICATION IN GREAT BRITAIN</i>	74

СЕКЦІЯ 4. МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ

<i>Ангеловський А.В. ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА РОБОТОТЕХНІКИ В МЕДИЦИНУ: МЕТОДОЛОГІЧНІ СМИСЛИ МАТЕРІАЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ</i>	76
--	----

СЕКЦІЯ 3. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ (ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ)

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ

*Звягіна Ганна Олександрівна, к. філол.н,
доцент, кафедра культурології та українознавства;
Потоцька Олена Іванівна, к. біол. н., доцент,
кафедра гістології, цитології та ембріології,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Серед осіб, які вдало поєднали професійну та літературну діяльність найбільша кількість саме лікарів. І не дарма, ця, пов'язана з людьми професія, стає творчим поштовхом до написання творів різних жанрів, серед яких художні, публіцистичні, поетичні та етнографічні романи, повісті, оповідання та поетичні збірки.

В Україні регулярно проводяться виставки та круглі столи, приурочені до міжнародного дня лікаря, який відзначається у жовтні. Цій тематиці присвячені публікації та довідник О. Тищенка, різноманітні мережеві публікації. Медичний дискурс в українській літературі став об'єктом дослідження В. Пустовіт.

Проте тема визначення значення лікаря, тим більше у сучасних українських реаліях, є досить багатогранною, широкою і важливою, тому потребує ретельного багатоаспектного дослідження і була обрана нами як актуальна. Беззаперечним є вплив лікарів на особливості розвитку культури різних країн.

Серед безлічі видатних особистостей лікарів-письменників варто пригадати імена авторів публікацій з питань культури здоров'я, таких як Віктор Скумін та Олександр Драгоманов; поетичних творів – Елеонора Кузнецова, Іван Липа, Олександр Фіногеев, Степан Руданський, Ярослав Кремінський; етнографів: Володимир Александров; історичних публікацій: Оксана Храцевська, Юрій Єненко.

Особливо цікавими є твори, що висвітлюють щоденну кропітку роботу лікаря, де останні постійно витупають дійовими особами. Це твори Миколи Амосова, Модеста Левицького, Наума Фогеля, Павла Бейліна та Юрія Щербака, автора у тому числі й кіносценаріїв художніх, науково-публіцистичних та документальних фільмів [4]. Проте цей список можна ще продовжувати, тому що практично кожен регіон України має свого видатного лікаря-письменника.

Роль і значення лікарів протягом усього періоду існування цієї професії неможливо переоцінити. Але існують часи, коли її надважливість виходить на передній план. Такими були пандемії коронавірусу, коли подяка лікарям за їхню складну роботу стала звичним явищем у всіх країнах.

У сучасних українських реаліях, у часи повномасштабного вторгнення на територію України, надзвичайно важливою є робота військових лікарів. Звернення до історичних подій лише підтверджує таку актуальність.

Згідно зі збереженими відомостями перші військові лікарі працювали в стародавній Індії, які лікували у тому числі евакуйованих, проте приділяли увагу лише спеціалізований касті воїнів. Історики свідчать, що лікарі у війську Олександра Македонського намагалися запобігати поширенню інфекцій.

У Римській імперії кожен загін вершників мав закріплених лікарів, що створювали медичні заклади, а на полі бою забезпечували кожного воїна індивідуальними перев'язувальними пакетами.

У Середньовіччі європейські армії супроводжували польові госпіталі, де активно працювали хірурги. У козацькому війську медична допомога була на досить високому рівні, як навички самодопомоги, так і комплексна робота лікарів щодо зупинки епідемій.

Стаціонарні військові лікарні функціонували при монастирях. Із 17 століття з'являються також спеціалізовані освітні заклади. Авторами перших фахових підручників були випускники Києво-Могилянської академії.

Авторами підручників з військової медицини того часу стали Яким Чаруковський із працею «Военно-похідна медицина», що містила відомості про організацію роботи військового лікаря, у тому числі сортування поранених. Основи воєнно-польової хірургії заклали Єфрем Мухін, одним з учнів якого був Микола Пирогов, роботи якого про військову медицину переклали багатьма мовами.

Українська галицька армія мала потужну медичну службу, це заклало базу для подальшого вдосконалення першої допомоги військовим.

На 1920-і роки припадає діяльність Павла Тимофієвського - дослідника організації медичного забезпечення військ та Ярослава Окуневського, який розробив перший статут медичної служби військово-морського флоту, який згодом використали багато провідних європейських держав. Сестра Ярослава — Софія Окуневська — стала першою жінкою-лікарем в Австро-Угорщині та першою українкою Галичини, яка здобула ступінь доктора медицини [2, с.60].

Медична служба УПА мала назву Український червоний хрест і виконувала безліч функцій, серед яких огляд мобілізованих, підготовка медикаментів, організація лікарень, проведення санітарних курсів [5].

За актуальним визначенням, військова медицина є специфічною галуззю загальної медицини та охорони здоров'я і становить систему наукових знань (комплекс науково-практичних дисциплін) та напрямок практичної діяльності, що спрямовані на зміцнення здоров'я особового складу збройних сил в особливих умовах проходження військової служби, попередження та лікування захворювань і травм в цих умовах, а на період війни (бойових дій, збройних конфліктів) і бойових уражень, з метою збереження боєздатності військовослужбовців [1].

Також з початком російської агресії було створено велику кількість добровольчих медичних об'єднань, на зразок батальйону «Госпітальєри», створений у 2014 році волонтеркою-медиком Яною Зінкевич. Він надає допомогу як усім категоріям військовослужбовців, так і мирному населенню в зоні бойових дій. При цьому перебувають вони безпосередньо на бойових позиціях для ефективної та швидкої допомоги.

Орден госпітальєрів, розповідь капелана про який надихнула Яну Зінкевич, заснований був купцями, які збудували лікарню та притулок для допомоги паломникам до Єрусалима хворим та похилого віку. Після здобуття хрестоносцями Єрусалима 1099 надавав допомогу пораненим воїнам. І, попри свою військову історію, зараз повернувся до своєї первинної мети – допомагати людям, займаючись доброчинністю.

Цей медичний батальйон став символом самовідданості та професіоналізму для усіх українців, діяльність його також зацікавила сучасних митців — поетів, письменників, співаків, режисерів. У 2015 році було знято безпосередньо на фронті документальний фільм «War for Peace».

Отже, образ лікаря із щоденного і повсякденного у сучасний складний час перетворився на героїчний, оскільки вони перебувають зараз на передньому рубежі боротьби не лише за здоров'я, а й за саме існування незалежної держави на рівні з військовими, лише маючи свій фронт.

Сучасний медик, тим паче медик військовий користується принципом, висловленим у цитаті з видатного твору Осипа Турянського, присвяченого Першій світовій війні, «Поза межами болю»: «Любов до життя і до його вищих цінностей, переможе смерть» [3].

Список використаних джерел

1. Військова медицина: історія та особливості. URL: <https://unba.org.ua/publications/8212-vijs-kova-medicina-istoriya-ta-osoblivosti.html> (дата звернення: 05.12.2024).

2. Муза на прийомі в лікаря, або творчість професійних медиків / О. Тищенко // *НейроNEWS: психоневрологія та нейропсихіатрія*. 2018. № 2. С. 58-62.

3. Поза межами болю: URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%B7%D0%B0_%D0%BC%D (дата звернення: 04.12.2024).

4. Полянко В. 55 лікарів і письменників водночас: веб-сайт. URL: <https://nivrokoo.wordpress.com/2020/05/29/55%D0%B2%D0%BE%D0%B4%81/> (дата звернення: 04.12.2024).

5. Якуніна Д. Від Македонського до «Госпітальєрів». Історія військової медицини у світі та Україні: веб-сайт. URL: <https://www.platfor.ma/topic/vid-makedonskogo-dogospitalyeriv-istoriya-vijskovoyi-medytsyny-u-sviti-ta-ukrayini/> (дата звернення: 04.12.2024).

РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ

*Котелевець Валентин Вікторович,
Аспірант кафедри хірургії 2;*

*Науковий керівник: д.філос.н., професор Утюж Ірина Геннадіївна,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Етика турботи Керол Гілліган [9] може бути використана при обговоренні соціальних проблем, особливо в контексті охорони здоров'я та соціального страхування. Цей підхід базується на цінностях турботи та міжособистісних стосунків. А для нас практикуючих лікарів питання відродження медичної етики стоїть на часі як ніколи, бо війна, об'єктивна ситуація біотехнологізованих рішень в медицині, дуже часто роблять медичну етику формальною і симулятивною діяльністю сучасного лікаря.

Питання медичної етики завжди було актуальним з часів розвитку ранніх цивілізацій. Так наприклад, роль і значення лікаря в «Державі» Платон вважав, що суспільство повинно бути в доброму стані і кожен повинен виконувати свій обов'язок [4].

Лікарі — це «постачальники медичних послуг», які, як і філософи в уряді, прокладають суспільству шлях до здоров'я, лікуючи його зсередини.

Сучасне суспільство сприйняло цю ідею: тому лікарі в сучасному світі – це не тільки професіонали, які лікують тіло, але й навчають людей, як поводитися, особливо в критичних ситуаціях, наприклад, під час пандемії чи війни.

Питання етики у сфері діяльності лікаря є обов'язком лікаря. Іммануїл Кант, який був відомий своїм категоричним імперативом, закликав людей діяти так, щоб дії стали загальним законом. Для лікарів це означає, що вони повинні нести повну відповідальність за кожне рішення, яке вони приймають. Лікар, який працює в умовах українських реалій, де є дефіцит ресурсів, а пацієнти через війну постраждали не тільки фізично, але й психологічно, опиняється на відповідальній посаді. Не тільки лікар лікує хворого, але й джерело сили та надії. [1].

Фрідріх Ніцше у своїй праці сказав, що тріумф людини полягає в тому, щоб панувати над своїми бажаннями та своєю долею. [3].

Прикладом цього може бути лікар, який працює в найскладніших українських умовах. Життя цінується в його руках, і це робить його ключовою фігурою в майбутньому суспільства в сучасному світі.

Сучасна Україна ставить перед собою виклик, який говорить про необхідність лікарям бути героями нинішнього покоління.

Практикуючий лікар- це не тільки високий професіоналізм і професія, це ще і представник національної еліти, який несе відповідальність за національну безпеку держави , а саме відповідає за здоров'я нації.

Визнання того, як сучасне суспільство бачить функцію, значення, ступінь відповідальності та цінність лікаря в світлі глобалізації та української дійсності є основою